

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. április 29.*

A C-160/08. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2008. április 16-án,

az **Európai Bizottság** (képviselik: M. Kellerbauer és D. Kukovec, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: német.

támogatja:

a **Holland Királyság** (képviselik: C. M. Wissels és Y. de Vries, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök (előadó), Juhász E., G. Arestis, J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2010. február 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetlevelével annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel a sürgősségi mentőszállítási és szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítási közszolgáltatásokat (a továbbiakban: egészségügyi szállítási közszolgáltatások) érintő szerződéseket az átláthatóság biztosítása és közbeszerzési eljárások lefolytatása nélkül ítélte oda, valamint mivel az odaítélt szerződésekről nem tett közzé hirdetményt – nem teljesítette a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelvből (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 322. o.), és az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) eredő kötelezettségeit, valamint megsértette az EK 43. cikkben és az EK 49. cikkben meghatározott letelepedés szabadsága és szolgáltatásnyújtás szabadsága elveit.

Jogi háttér

A 92/50 irányelv

- 2 A 92/50 irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében a „szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés” a szolgáltató és az ajánlatkérő közötti visszterhes írásbeli szerződés.

- 3 Ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„Az ajánlatkérők biztosítják, hogy ne legyen megkülönböztetés a különböző szolgáltatók között.”

- 4 Az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az irányelvet akkor kell a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre alkalmazni, ha a hozzáadottérték-adó nélküli becsült érték legalább 200 000 euró.

- 5 Ugyanezen irányelv 10. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Azt a szerződést, amelynek tárgya egyúttal az I.A. mellékletben és az I.B. mellékletben is felsorolt szolgáltatás, a III–VI. cím rendelkezéseinek megfelelően kell odaítélni, amennyiben az I.A. mellékletben felsorolt szolgáltatások értéke nagyobb, mint az I.B. mellékletben felsorolt szolgáltatások értéke. Más esetekben a szerződést a 14. és 16. cikknek megfelelően kell odaítélni.”

- 6 A 92/50 irányelv 10. cikkében említett címek, amelyek teljes egészében alkalmazandók az említett cikk első mondatában érintett esetekben, az odaítélési eljárás kiválasztására és a tervpályázatra alkalmazandó szabályokra (III. cím; 11–13. cikk), a közös műszaki szabályokra (IV. cím, 14. cikk), a közös közzétételi szabályokra (V. cím, 15–22. cikk), valamint a közös részvételi szabályokra, a minőség alapján történő kiválasztás feltételeire és a szerződés odaítélésének feltételeire (VI. cím, 23–37. cikk) vonatkoznak.

- 7 Ezen irányelv 14. cikke azon műszaki leírásokra vonatkozik, amelyeknek az ajánlattételhez szükséges dokumentációban kell szerepelniük.
- 8 Az említett irányelv 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az az ajánlatkérő, amely közbeszerzési szerződést ítelt oda, vagy tervpályázatot szervezett, az odaítélési eljárás eredményéről értesítést küld az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványai Hivatalának.

(2) A hirdetményt:

- az I.A. mellékletben felsorolt szolgáltatások teljesítésére irányuló közbeszerzési szerződés esetében a 17–20. cikknek megfelelően,
- a tervpályázat esetében a 17. cikknek megfelelően kell közzétenni.

(3) Az I.B. mellékletben felsorolt szolgáltatások teljesítésére irányuló közbeszerzési szerződés esetében az ajánlatkérőnek fel kell tüntetnie a hirdetményben, hogy egyet-ért-e annak közzétételével.

[...]”

- 9 A 92/50 irányelv I.A. mellékletében felsorolt szolgáltatások között a 2. csoportban szerepelnek a „[s]zárazföldi szállítási szolgáltatások [...], beleértve a páncélozott járművel végzett szolgáltatásokat és a futárszolgálatokat, kivéve a postai küldemények szállítását”, a 3. csoportban pedig a „[l]égi személyszállítási és teherfuvarozási szolgáltatások, kivéve a postaküldemények szállítását”. A 92/50 irányelv I.B. mellékletében felsorolt szolgáltatások között a 25. csoportban szerepelnek az „[e]gészségügyi és szociális szolgáltatások”.

A 2004/18 irányelv

- 10 A 2004/18 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) és d) pontja a következő fogalom meghatározásokat tartalmazza:

„a) »Közbeszerzési szerződés«: egy vagy több gazdasági szereplő és egy vagy több ajánlatkérő szerv által írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek tárgya az ezen irányelv szerinti építési beruházás kivitelezése, vagy áru szállítása, vagy szolgáltatás nyújtása.

[...]

d) »Szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződés«: olyan, az építési beruházásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéstől eltérő közbeszerzési szerződés, amelynek tárgya a II. mellékletben említett szolgáltatások nyújtása.

[...]”

11 Ezen irányelv 2. cikke előírja:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el.”

12 Az említett irányelv 7. cikke b) pontja értelmében az irányelvet olyan szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződésekre kell alkalmazni, amelyek hozzáadottérték-adó nélküli becsült értéke eléri a 249 000 eurót. Ezen összeget először a 2004/17/EK és 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelveknek a közbeszerzési eljárások értékhatárai tekintetében történő módosításáról szóló, 2004. október 28-i 1874/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 326., 17. o.) 236 000 euróra, majd a 2004/17/EK és 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelveknek a közbeszerzési eljárásokban alkalmazandó értékhatárok tekintetében történő módosításáról szóló, 2005. december 19-i 2083/2005/EK bizottsági rendelet (HL L 333., 28. o.) 211 000 euróra csökkentette.

13 A 2004/18 irányelv „A közbeszerzési szerződésekre vonatkozó szabályok” címet viselő II. címében található 22. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Azt a szerződést, amelynek egyszerre tárgya a II.A. mellékletben szereplő szolgáltatás és a II.B. mellékletben szereplő szolgáltatás, a 23–55. cikkel összhangban kell odaítélni, amennyiben a II.A. mellékletben felsorolt szolgáltatások értéke nagyobb, mint a II.B. mellékletben felsorolt szolgáltatásoké. Egyéb esetekben a szerződést a 23. cikkel és a 35. cikk (4) bekezdésével összhangban kell odaítélni.”

14 A 2004/18 irányelv 23–55. cikke, amelyek teljes egészében alkalmazandók az ezen irányelv 22. cikkének első mondatában érintett esetekben, meghatározzák a leírásokra és az ajánlattételhez szükséges dokumentációra irányadó különös szabályokat

(23–27. cikk), az eljárásokat (28–34. cikk), a közzététel és az átláthatóság szabályait (35–43. cikk) és az eljárás menetére vonatkozó szabályokat (44–55. cikk).

- 15 A 2004/18 irányelv 23. cikke azon műszaki leírásokra vonatkozik, amelyeknek az ajánlattételhez szükséges dokumentációban kell szerepelniük.
- 16 Ezen irányelv 35. cikkének (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az az ajánlatkérő szerv, amely közbeszerzési szerződést ítélt oda vagy keretmegállapodást kötött, a szerződés odaítélésétől, illetve a keretmegállapodás megkötésétől számított 48 napon belül hirdetményt küld az odaítélési eljárás eredményéről.

[...]

A II.B. mellékletben felsorolt szolgáltatások nyújtására irányuló közbeszerzési szerződések esetében az ajánlatkérő szerv a hirdetményben közli, hogy beleegyezik-e a szerződések közzétételébe. [...]

[...]”

- 17 A 2004/18 irányelv II.A. melléklet 2. és 3. csoportjában, valamint a II.B. melléklet 25. csoportjában érintett szolgáltatások megegyeznek azokkal, amelyekre a 92/50 irányelv I.A. és I.B. melléklete megfelelő csoportjai vonatkoznak.

A kereset alapját képező tényállás

- 18 A Bizottság különböző panaszokat kapott többek között a Németországi Szövetségi Köztársaságon kívüli tagállamokban letelepedett vállalkozásoktól az egészségügyi szállítási közszolgáltatásokra irányuló közbeszerzési szerződések e tagállamban történő odaítélésével kapcsolatban.

Általános összefüggések

- 19 Németországban a mentési szolgáltatás megszervezése a tartományok (Landok) hatáskörébe tartozik.
- 20 A tartományok többségében a mentési szolgáltatás nyújtása az úgynevezett „duális” rendszerben („duales System”) történik, amelyet „elválasztó modellnek” („Trennungsmodell”) is neveznek. E rendszer különbséget tesz az összes mentési szolgáltatás körülbelül 70%-át kitevő mentési közszolgáltatások, és az összes említett szolgáltatás körülbelül 30%-át kitevő, a tartományok e vonatkozású törvényeinek megfelelően kiadott engedélyeken alapuló mentési szolgáltatások nyújtása között.
- 21 A mentési közszolgáltatás általában magában foglalja a sürgősségi mentőszállítást és a szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítást. A sürgősségi mentőszállítás az életveszélyben lévő sérültek vagy betegek szakszerű ellátás mellett,

rohamkocsival vagy esetkocsival történő szállítását jelenti. A szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítás a beteg, sérült vagy egyébként segítségre szoruló, sürgősségi ellátást nem igénylő személyek szakszerű ellátás mellett, mentőgépkocsin történő szállításának felel meg. E két típusú szolgáltatás általában a nap 24 órájában hozzáférhető a lakosság számára az érintett terület egészén, és általában személyi állománnyal és beavatkozáshoz használt járművekkel folyamatosan ellátott ügyeleti szolgáltatás megszervezését vonja maga után.

- 22 Az orvosi ellátás sürgősségi mentőszállítás esetében, valamint kisebb mértékben a szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítás esetében is rendelkezésre áll. Ugyanakkor a sürgősségi mentőszállítás során történő beavatkozások többsége, valamint a szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítás esetében történő összes beavatkozás orvos közreműködése nélkül zajlik. A sürgősségi mentőszállítás esetében az orvosi ellátást főleg mentőtisztek biztosítják. A sürgősségi orvos általi ellátást rendszerint a kórházakkal kötött különmegállapodások szabályozzák.
- 23 A mentési közszolgáltatások területén a helyi önkormányzatok mint az e szolgáltatások megszervezéséért felelős hatóságok szerződéseket kötnek a szolgáltatókkal az említett szolgáltatásoknak az összes, illetékességi területükön élő lakos számára való nyújtása érdekében. A szóban forgó szolgáltatások díjazását vagy közvetlenül az ajánlatkérő biztosítja a jelen keresettel érintett úgynevezett „ajánlattételi” modell alapján, vagy úgy biztosítják, hogy a szerződő pénzügyi ellentételezésben részesül a páciensektől, illetve a betegbiztosító pénztáraktól az úgynevezett „koncessziós” modell alapján.
- 24 A Bizottsághoz címzett panaszok előterjesztői azt állították, hogy Németországban az egészségügyi szállítási közszolgáltatásokra irányuló szerződésekről európai uniós szinten fősabály szerint nem tesznek közzé hirdetményt, és odaítélésük nem az átláthatóság elvének megfelelően történik. A panaszosok egy része azzal érvelt, hogy a panaszuk benyújtását megalapozó esetek e tagállamban általános gyakorlatot tükröznek.

- 25 A Bizottság által végzett vizsgálatok kimutatták, hogy 2001 és 2006 között sürgősségi mentőszállításra vagy szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállításra irányuló szolgáltatásnyújtást érintően 11 különböző helyi önkormányzat mindössze 13 hirdetményt tett közzé az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* vagy az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. Ugyanezen időszak alatt a szerződések odaítélésének eredményeire vonatkozó hirdetmények száma is igen korlátozott volt, mindössze két ilyen hirdetmény jelent meg.

A kereset alapját képező esetek

- 26 A Bizottságnak bejelentett és általa a jelen keresettel érintett gyakorlatra vonatkozó példaként bemutatott esetek Szász-Anhalt, Észak-Rajna–Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokat érintik.

Szász-Anhalt tartomány

- 27 A Bizottság információi szerint Magdeburg városa 2005 októbere óta a visszterhes egészségügyi szállításra irányuló szerződések odaítélési eljárásait érintően az engedélyezési eljárást (Genehmigungsverfahren) alkalmazza. A szolgáltatások tárgya személyzet és járművek sürgősségi mentőszállítás, vagy szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítás céljára, a 2007 és 2011 közötti időszakra történő rendelkezésre bocsátása. A szerződéses összeg összesen évi 7,84 millió euró. Uniós szinten nem tettek közzé hirdetményt.

Észak-Rajna–Vesztfália tartomány

- 28 A Bizottság információi szerint Bonn városa 2004-ben egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződést ítélt oda a 2005. január 1-je és 2008. december 31. közötti időszakra. A szóban forgó szerződés tárgya többek között négy ügyeleti szolgáltatás ellátása volt. E szerződés teljes összege legalább 5,28 millió euró volt. Az említett szerződésről nem uniós, hanem nemzeti szinten tettek közzé hirdetményt. Legalább egy ajánlattevőt kizártak a jelentkezését követően, és az odaítélési eljárást gazdaságos megoldás hiányában végül felfüggesztették. A szóban forgó szerződést végül is a már korábban is szerződéssel rendelkező szolgáltatónak ítélték oda.
- 29 Továbbra is a Bizottság információi szerint 1998-ban Witten városánál jelentkezett egy vállalkozás Witten-Herbede ügyeleti szolgáltatása ellátásának átvételére. Ezen ügyeleti szolgáltatás ellátását, amely évi 945 753 euró értékű szerződést jelent, ugyanakkor a Deutsche Rote Kreuznak (német Vöröskereszt, a továbbiakban: DRK) ítélték oda. Uniós szinten nem tettek közzé hirdetményt.

Alsó-Szászország tartomány

- 30 A Bizottság információi szerint Hannover régió 2004-ben szervezett először egészségügyi szállítási közszolgáltatás területén történő ellátására irányuló szerződés-odaítélési eljárást. Ezen eljárásban kizárólag az e szolgáltatások nyújtásával addig megbízott szereplők – azaz az Arbeiter-Samariter-Bund (a továbbiakban: ASB), a DRK, a Johanniter-Unfall-Hilfe (a továbbiakban: JUH) és az RKT GmbH – vehettek részt. A 2005. január 1-je és 2009. december 31. közötti időszakot érintő szerződés összértéke körülbelül 65 millió euró volt.

- 31 Továbbra is a Bizottság információi szerint Hameln-Pyrmont körzet 1993-ban a DRK körzeti szervezetét bízta meg az egészségügyi szállítási közszolgáltatásoknak a területén való ellátásával. Az eredetileg tízéves időtartamú szerződést nem szüntették meg. 2003-ban hirdetmény közzététele nélkül tíz évre meghosszabbították. Ezenkívül 1999-ben újabb ügyeleti szolgáltatást létesítettek Emmerthal településen, és annak ellátásával a DRK-t szintén hirdetmény előzetes közzététele nélkül bízták meg. E szerződések teljes összege eléri az évi 7,2 millió eurót.
- 32 A Bizottság olyan információkat is kapott, amelyek szerint a DRK körzeti szervezete 1992 óta nyújt egészségügyi szállítási közszolgáltatásokat Uelzen körzetben. Az e körzet és a DRK körzeti szervezete közötti szerződést 2002-ben hirdetmény közzététele nélkül kiterjesztették a Bad Bevensen-i ügyeleti szolgáltatás ellátására. A szerződés teljes összege évi 4,45 millió euró.

Szászország tartomány

- 33 A Bizottság által kapott információk alapján a Rettungszweckverband Westsachsen és az ASB, a DRK, a JUH, valamint a zwickauai hivatásos tűzoltóság között fennálló, négyéves kezdeti időszakra szóló szerződések hatálya Chemnitzer Land, Aue-Schwarzenberg, Zwickauer Land körzetekre és Zwickau városra terjed ki. 2003-ban ezen, évi 7,9 millió euró összértékű szerződéseket hirdetmény közzététele nélkül négy évvel meghosszabbították. A szerződéseket lejáratukkor 2008. december 31-ig hosszabbították meg.
- 34 A Rettungszweckverband Chemnitz/Stollberg és az ASB, a DRK, a JUH, valamint a chemnitzi hivatásos tűzoltóság között fennálló, négyéves kezdeti időszakra szóló

szerződések hatálya Stollberg körzetre, valamint Chemnitz városára terjed ki. 2002. szeptember 1-jén ezen, évi 3,3 millió euró összértékű szerződéseket hirdetmény közzététele nélkül további négy évvel meghosszabbították. A szerződéseket lejárataukkor 2008. december 31-ig hosszabbították meg.

- 35 A Rettungszweckverband Vogtland és az ASB, a DRK, a JUH, a plaueni mentési szolgáltatást ellátó magántulajdonban lévő társaság, valamint a plaueni hivatásos tűzoltóság között fennálló, négyéves időszakra szóló szerződések hatálya Vogtland körzetre, valamint Plauen városára terjed ki. Ezen, évi 3,9 millió euró összértékű szerződéseket hirdetmény közzététele nélkül kötötték, és 2002. január 1-je és 2004. január 1-je között voltak hatályban. A szerződéseket lejárataukkor 2008. december 31-ig hosszabbították meg.

A pert megelőző eljárás

- 36 A Bizottság a 2006. április 10-én kelt felszólító levélben közölte a Németországi Szövetségi Köztársasággal, hogy az:
- az olyan mentési szolgáltatásokra irányuló szerződések visszterhes odaítélését érintően, amelyek esetében a 92/50 irányelv I.A. mellékletének, illetve a 2004/18 irányelv IIA. Mellékletének 2. vagy 3. csoportja értelmében vett szállítási szolgáltatások vannak túlsúlyban megsérthette a 92/50 irányelv III–VI. címével együttesen értelmezett 10. cikkét 2006. január 31-ig, 2006. február 1-jétől pedig a 2004/18 irányelv 23–55. cikkével együttesen értelmezett 22. cikkét, valamint

- az olyan mentési szolgáltatásokra irányuló szerződések visszerthes odaítélését érintően, amelyek esetében a 92/50 irányelv I.B. mellékletének, illetve a 2004/18 irányelv II.B. mellékletének 25. csoportja értelmében vett orvosi szolgáltatások vannak túlsúlyban megsérthette a 92/50 irányelv 16. cikkével együttesen értelmezett 10. cikkét 2006. január 31-ig, 2006. február 1-jétől pedig a 2004/18 irányelv 35. cikke (4) bekezdésével együttesen értelmezett 22. cikkét, valamint mindenestre megsérthette az EK 43. és EK 49. cikkben foglalt letelepedés szabadsága és szolgáltatásnyújtás szabadsága elveit, és különösen az ezen elvekben foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

37 A Németországi Szövetségi Köztársaság e felszólító levélre a 2006. július 10-i levelében válaszolt, amelyben többek között azzal érvelt, hogy a mentési közszolgáltatásokból eredő feladatokat a közjog szabályai szerint szervezik, és hogy azok teljesítése az állam szuverenitásába tartozik. E tagállam szerint az egészségügyi szállítási szolgáltatásokra vonatkozó megállapodások következképpen nem minősíthetők „szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésnek”.

38 Mivel a Bizottság nem volt elégedett e válasszal, 2006. december 15-én indokolással ellátott véleményt címzett a Németországi Szövetségi Köztársasághoz, amelyben változatlanul fenntartotta a felszólító levélben megfogalmazott kifogásokat, és felszólította e tagállamot, hogy e vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül fogadja el az e jogsértés megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket.

39 Mivel a Németországi Szövetségi Köztársaság az indokolással ellátott véleményre válaszul megfogalmazott 2007. február 22-i levélben fenntartotta álláspontját, a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

Az elfogadhatóságról

- 40 Mivel a kereset, és az abban felhozott kifogások elfogadhatósági feltételeinek teljesülése nélkülözhetetlen az eljárás folytatásához, a Bíróság az eljárási szabályzata 92. cikke 2. §-ának értelmében azokat hivatalból vizsgálhatja. Ezenkívül a Bíróság hivatalból jogosult vizsgálni az uniós jogrend által biztosított eljárási garanciák tiszteletben tartását (lásd ebben az értelemben a C-291/89. sz., Interhotel kontra Bizottság ügyben 1991. május 7-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-2257. o.] 14. és 15. pontját).
- 41 Emlékeztetni kell arra, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránt indított eljárásban a pert megelőző eljárás célja egyrészt az, hogy lehetőséget nyújtson az érintett tagállamnak arra, hogy az uniós jogból eredő kötelezettségeket teljesítse, másrészt pedig az, hogy a Bizottság részéről megfogalmazott kifogásokkal szemben hatékonyan védekezzen (a C-350/02. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2004. június 24-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6213. o.] 18. pontja).
- 42 A jelen eljárás szabályos lefolytatása nemcsak az EK-Szerződés által előírt lényeges biztosíték az érintett tagállam jogainak védelmére, hanem garancia arra is, hogy az esetleges peres eljárás tárgya egyértelműen meghatározásra kerül (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 19. pontját).
- 43 Ebből következik, hogy az EK 226. cikk szerinti kereset tárgyát az ugyanebben a rendelkezésben meghatározott pert megelőző eljárás behatárolja, és így az a bírósági eljárás során nem terjeszthető ki. A Bizottság indokolással ellátott véleményének és a keresetnek ugyanazokra az indokokra és jogalapokra kell támaszkodnia, úgyhogy a Bíróság nem vizsgálhat olyan kifogást, amely nem szerepelt az indokolással ellátott véleményben, amelyben összefüggően és részletesen meg kell határozni azokat

az indokokat, amelyek alapján a Bizottság arra a meggyőződésre jutott, hogy az érintett tagállam nem teljesítette a Szerződésből fakadó kötelezettségeinek egyikét (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 20. pontját és a C-441/02. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2006. április 27-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3449. o.] 59. és 60. pontját).

- 44 Ennélfogva a Bizottság feladata – már a pert megelőző eljárási szakaszban – pontosan megjelölni azt a rendelkezést vagy azokat a rendelkezéseket, amely(ek) rögzíti(k) a tagállam által állítólag nem teljesített kötelezettséget (lásd a C-437/04. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2007. március 22-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2513. o.] 39. pontját).
- 45 A jelen esetben egyrészt meg kell állapítani, hogy a Bizottság mind a felszólító levélben, mind pedig az indokolással ellátott véleményben az EK 43. és EK 49. cikk megsértésén alapuló kifogást olyan, egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélésére korlátozta, amelyeket a 92/50 irányelv I.B. melléklete, illetve a 2004/18 irányelv II.B. melléklete értelmében vett egészségügyi szolgáltatások értékének túlsúlya jellemez a 92/50 irányelv I.A. melléklete, illetve a 2004/18 irányelv IIA. melléklete értelmében vett szállítási szolgáltatások értékéhez képest.
- 46 Ami az ilyen, fordított túlsúllyal jellemzett szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések odaítélését illeti, a Bizottság kifogásai a pert megelőző eljárásban a 92/50 irányelv és a 2004/18 irányelv megsértésén alapultak. Ellenben a felszólító levél és az indokolással ellátott vélemény az említett szerződések odaítélésével kapcsolatban egyáltalán nem említette az EK 43. cikk és EK 49. cikk megsértésén alapuló kifogást.
- 47 A Bizottság ugyanakkor a keresetében ezúttal az előző pontban hivatkozott szerződések odaítélésével kapcsolatban az EK 43. cikk és EK 49. cikk megsértésén alapuló kifogást is előterjeszt, ami az állítólagos kötelezettségszegés pert megelőző eljárásban meghatározott tárgyának szabálytalan kiterjesztését jelenti. Következésképpen

az említett cikkek megsértésén alapuló kifogást mint elfogadhatatlant el kell utasítani annyiban, amennyiben az az e szerződések odaítélésére vonatkozik.

- 48 Másrészt, amennyiben a kereset egyes részeinek értelmezése alapján a jelen keresetet úgy kell tekinteni, hogy az a szóban forgó különböző szerződés-odaítélések esetében a 92/50 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének vagy a 2004/18 irányelv 2. cikkének megsértésén alapuló kifogást tartalmaz, meg kell jegyezni, hogy e két rendelkezést egyáltalán nem említették a pert megelőző eljárásban a Bizottság által felhozott megsértés tárgyaként. Az említett rendelkezések megsértésén alapuló kifogás ezért szintén elfogadhatatlan.
- 49 Végül meg kell állapítani, hogy az eljárási szabályzat 38. cikke 1. §-ának és a 42. cikke 2. §-ának együttes értelmezéséből az következik, hogy a kereset tárgyát a keresetlevélben kell meghatározni, és hogy az első alkalommal a válaszban kifejtett kérelem módosítja a kereset eredeti tárgyát, és következésképpen azt új kereseti kérelemnek kell tekinteni, és mint elfogadhatatlant, el kell utasítani.
- 50 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a Bizottság a keresetében kifejezetten megjelölte, hogy bár a szerződések odaítélésének vitatott gyakorlata más tartományokban is megfigyelhető, a jelen kereset a Szász-Anhalt, Észak-Rajna–Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokban alkalmazott szerződés-odaítélésekre korlátozódik.
- 51 Ilyen körülmények között a Bizottságnak a válaszban foglalt arra irányuló kérelme, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság egész területén jelen volt a szóban forgó gyakorlat, a kereset eredeti tárgyának szabálytalan kiterjesztését jelenti. Következésképpen a Bizottság által megfogalmazott kifogásokat elfogadhatatlannak kell ítélni annyiban, amennyiben azok az előző pontban meghatározott tartományokon kívül más tartományokra is vonatkoznak.

52 Következésképpen a keresetet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, amennyiben az a Bíróságtól

- az EK 43. cikk és EK 49. cikk megsértésének megállapítását kéri, ami az olyan, egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélését illeti, amelyeket a 92/50 irányelv I.A. mellékletének, illetve a 2004/18 irányelv IIA. mellékletének értelmében vett szállítási szolgáltatások értékének túlsúlya jellemez az 92/50 irányelv I.B. mellékletének, illetve a 2004/18 irányelv II.B. mellékletének értelmében vett egészségügyi szolgáltatások értékéhez képest;
- a 92/50 irányelv 3. cikke (2) bekezdése, vagy a 2004/18 irányelv 2. cikke megsértésének megállapítását kéri, és
- annak megállapítását kéri, hogy a mentési közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélésével kapcsolatban a Szász-Anhalt, Észak-Rajna–Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokon kívüli tartományokban az uniós joggal ellentétes gyakorlatot alkalmaznak.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

53 A Bizottság elsősorban a 92/50 irányelv 10. és 16. cikkének, valamint a 2004/18 irányelv 22. cikkének és a 35. cikke (4) bekezdésének a megsértésére hivatkozik. Előadja, hogy függetlenül a közlekedési szolgáltatások és az egészségügyi szolgáltatások értékének a keresetében megjelölt különböző szerződésekben való súlyától, e szerződések odaítélésének eredményeit semmilyen formában nem tették közzé.

- 54 A Bizottság az EK 43. cikkben és EK 49. cikkben foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére is hivatkozik, amely elv az ajánlatkérőket a 92/50 és a 2004/18 irányelvekből eredő kötelezettségeken felül kötelezi. E tekintetben az egyértelmű határokon átnyúló érdek fennállására vonatkozó, a C-507/03. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. november 13-án hozott ítéletben (EBHT 2007., I-9777. o., 29. és 30. pont) megállapított feltétel a jelen esetben teljesül, tekintettel a Bizottságnak címzett panaszok eredetére és a szóban forgó szolgáltatások gazdasági értékének jelentőségére.
- 55 A Bizottság előadja, hogy a hozzá bejelentett esetek olyan általános gyakorlatot tárnak fel, amely az egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések olyan odaítélését jelenti, amely nem tartja tiszteletben az átláthatóságot, és az e szerződések elnyerése iránti verseny megteremtését biztosító uniós jog rendelkezéseit. A helyi önkormányzatok által európai szinten indított odaítélési eljárások igen korlátozott száma, vagyis a több mint 400 németországi körzet vagy városkörzet közül 11 által hat év alatt közzétett 13 hirdetmény, megerősíti e gyakorlat fennállását.
- 56 Másodszor a Bizottság azt állítja, hogy a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre vonatkozó uniós szabályozásnak a német települési önkormányzatok általi megsértése nem igazolható az állami szuverenitás gyakorlásán alapuló megfontolásokkal.
- 57 A Bizottság azzal érvel, hogy a jelen ügyben szóban forgó szolgáltatások nem tartoznak az EK 45. cikke és az EK 55. cikke hatálya alá, mivel azok önmagukban véve nem minősülnek a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek. Különösen hangsúlyozza, hogy az említett szolgáltatások nem vonják maguk után azt, hogy a szolgáltatást nyújtók sajátos kényszerítő jogkörrel, vagy pedig különleges beavatkozási hatáskörrel rendelkezzenek.
- 58 Sem a megkülönböztető fény- és hangjelzést adó készülék használata, sem az e szolgáltatások nyújtói javára a német közúti közlekedési szabályok értelmében elismert elsőbbséghez való jog, sem azon körülmény, hogy sürgős mentési intézkedéseket a

sérült beleegyezése nélkül is el lehet végezni, vagy a teljes orvosi képesítéssel nem rendelkező mentőtiszt is elvégezheti, nem az ilyen jogkör vagy hatáskörök kifejezői.

- 59 Elfogadva akár azt, amit a Németországi Szövetségi Köztársaság állít, miszerint a mentési közszolgáltatások az azok ellátásáért felelős közjogi intézmények számára olyan feladatot jelentenek, amelyek a közhatalom közvetlen és sajátos gyakorlását vonják maguk után, az egészségügyi szállítási szolgáltatás nyújtásával megbízott segédalkalmazottaknak az e szolgáltatások tervezésébe, szervezésébe és igazgatásába való funkcionális bevonása nem jelenti azt, hogy ez utóbbiak szuverén jogokat vagy kényszerítő jogköröket élveznek.
- 60 Harmadsorban a Bizottság vitatja, hogy az EK 86. cikk (2) bekezdésére hasznosan lehet hivatkozni a jelen esetben. Hangsúlyozza e tekintetben, hogy a C-475/99. sz. *Ambulanz Glöckner*-ügyben 2001. október 25-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-8089. o.) nem bír semmilyen jelentőséggel a vitatott gyakorlatnak a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálatakor, és hogy e rendelkezés alkalmazhatósága annak bizonyítását követelte volna meg, hogy a belső piaci szabályok alkalmazása megakadályozza a minőségi, hatékony és jövedelmező mentési szolgáltatás nyújtását, amit a Németországi Szövetségi Köztársaság sohasem állított.
- 61 A Németországi Szövetségi Köztársaság elsősorban egyes, a Bizottság által hivatkozott tényeket vitat.
- 62 Ami elsőként a Bonn városa által lebonyolított odaítélési eljárást illeti, a Németországi Szövetségi Köztársaság azzal érvel, hogy az ajánlattevőt azért zárták ki, mivel szakmai hitelesség hiányában megtagadták tőle az Észak-Rajna–Vesztfália tartományi törvényben a mentési magánszolgáltatás ellátásához előírt engedély meghosszabbítását, amit e város hatóságainak fgyelembbe kellett venniük a közbeszerzési szerződés odaítélésének keretében.

- 63 Ami másodszer a Bad Bevensen-i mentőállomást illeti, e tagállam azt állítja, hogy a 2004 áprilisában kötött szerződésben megtestesülő ügylet egyetlen célja az volt, hogy a DRK körzeti szervezete átvegye a beveseni községi társulás tevékenységét, személyi állományát és tárgyi eszközeit, valamint az 1984. júliusi, az említett társulást az uelzeni körzethez kapcsoló szerződést. Ezen 2004. áprilisi szerződés az eredeti szerződés folytatása, amely – mivel 1984 júliusában kötötték – nem tartozott a 92/50 irányelv hatálya alá. Alapvetően nem módosította ezen eredeti szerződést, sem annak tárgyát, földrajzi terjedelmét, az ellátandó szolgáltatások körét, sem pedig a finanszírozás módját.
- 64 Ami harmadszer Szászország tartományt illeti, a Németországi Szövetségi Köztársaság azt állítja, hogy az állítólagos kötelezettségzegés megszűnt a 2002 és 2004 között megújított szerződések lejártával, valamint az e tartomány azon új szabályozásának a 2005 januárjában történt hatálybalépésével, amely ezentúl az egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélését átlátható eljárás lefolytatásához köti.
- 65 Másodsorban a Németországi Szövetségi Köztársaság – e kérdésben a Holland Királyság támogatását élvezve – előadja, hogy az egészségügyi szállítási közszolgáltatások, mint a veszélymegelőzési és egészségvédelmi közpolitika egyik eleme, az EK 45. cikkben és az EK 55. cikkben foglalt kivétel alá tartozik, ami alapján nem tartoznak a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó uniós jog hatálya alá.
- 66 A Németországi Szövetségi Köztársaság e tekintetben hangsúlyozza, hogy a szóban forgó tevékenység nemzeti jog szerinti minősítése döntő jelentőségű a tevékenység közhatalom gyakorlásához való kapcsolatának vizsgálata szempontjából. A jelen esetben az egészségügyi szállítási közszolgáltatások megszervezése, beleértve az e szolgáltatások nyújtóival kötött szerződéseket, a közjogi szabályok hatálya alá tartoznak. Ezenkívül és mindenekelőtt, az e szolgáltatókra bízott tevékenység a közhatalom gyakorlásának része, ahogy azt az elsőbbséghez való jog és a hozzá kapcsolódó sajátosságok, azaz a mentőjárművek vezetőinek biztosított megkülönböztető fény- és hangjelzést adó készülék használata tanúsítják.

- 67 A Németországi Szövetségi Köztársaság hozzáteszi, hogy az egészségügyi szállítási közszolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységek jellemzően olyan különleges jogköri birtoklását feltételezik, mint a szolgáltatások tervezése, szervezése és igazgatása, harmadik személyek tájékoztatásra és nyilatkozattételre kötelezése, valamint más szakosított szolgáltatások igénybevételéről szóló határozatok meghozatala, és az e szolgáltatások személyi állományának tagjainak igazgatási tisztviselőkként való kinevezésében való részvétel. E tevékenységek a „mentési láncolat” különböző – emberi és technikai – elemeinek szigorú koordinációján alapulnak, amelyet csak valamely hatóság képes folyamatosan és az érintett terület egészén biztosítani.
- 68 A Németországi Szövetségi Köztársaság és a Holland Királyság előadja, hogy azon körülmény, hogy a mentési közszolgáltatások önmagukban az őket ellátó közzogi intézmény közhatalmi feladatának minősülnek, szintén alátámasztja, hogy e szolgáltatások nyújtóinak funkcionálisan a közhatalom gyakorlásához kell kötődniük. Ugyanez érvényes e szolgáltatóknak az e szolgáltatások tervezésében, szervezésében és igazgatásában szintén részt vevő egyéb szereplőkkel, mint például a rendőrséggel, a polgári védelemmel és a tűzoltósággal való együttműködésére, amelyek megelőzési vagy védelmi feladatokat látnak el, és kitelepítési, biztonsági, útlezárási vagy például elmebetegségben szenvedők elhelyezésével kapcsolatos intézkedések végrehajtásához szükséges segítségnyújtási intézkedéseket tehetnek, mivel e feladatok és ezen intézkedések jellemzik az ilyen közhatalmi feladatot.
- 69 Harmadszor a Németországi Szövetségi Köztársaság, amelyet a Holland Királyság e kérdésben is támogat, másodlagosan azzal érvel, hogy az egészségügyi szállítási szolgáltatások az EK 86. cikk (2) bekezdése értelmében vett „általános gazdasági érdekű szolgáltatás” fogalma alá tartoznak, amelyhez nemcsak a versenyszabályoktól (lásd a fent hivatkozott Ambulanz Glöckner ügyben hozott ítéletet), hanem az alapvető szabadságoktól és a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó szabályoktól történő eltérésre való jogosultság is kapcsolódik.
- 70 Hangsúlyozza, hogy az említett szabadságoktól és szabályoktól való eltérés a magas népsűrűségű területek, ahol az egészségügyi szállítási szolgáltatások nyújtása

nyereséget termel, és az alacsony népsűrűségű, e tekintetben egyértelműen kevésbé jövedelmező területek közötti keresztmogatások lehetővé tételéhez szükséges.

- 71 A mentési szolgáltatások és a polgári védelem közötti kapcsolat is a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó uniós szabályoktól való eltérést támasztja alá. Az állam azon kötelezettsége ugyanis, hogy katasztrófa idején biztosítsa a polgári védelmet, megköveteli a nemzeti egészségügyi szervezetek védelmét, amelyek hasonló esetben kötelesek segítséget nyújtani, és hatékonyan biztosítja a beavatkozási hely közelében lakó önkéntesek nagy számának rendelkezésre állását.

A Bíróság álláspontja

- 72 Az EK 45. cikk első bekezdése és az EK 55. cikk rendelkezéseinek alkalmazásával kapcsolatos következményekre tekintettel mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy e rendelkezések valóban alkalmazandók-e a jelen esetben (lásd ebben az értelemben a C-465/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-11091. o.] 31. pontját.

– Az EK 55. cikkel együttesen értelmezett EK 45. cikk első bekezdése szerinti kivételről

- 73 Az EK 55. cikkel együttesen értelmezett EK 45. cikk első bekezdése értelmében valamely tagállamban a közhatalom gyakorlásához tartósan vagy időlegesen kapcsolódó tevékenységekre a letelepedés szabadságára és a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók.

- 74 Ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 51. pontjában megállapította, az ilyen tevékenységek nem tartoznak az olyan irányelvek hatálya alá, amelyek célja – a 92/50 és a 2004/18 irányelvhez hasonlóan – a Szerződés letelepedés szabadságára és szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása.
- 75 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a jelen ügyben szóban forgó egészségügyi szállítási szolgáltatásokat jelentő tevékenységek az EK 45. cikk első bekezdésében érintett tevékenységek körébe tartoznak-e.
- 76 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 45. cikket és az EK. 55. cikket, mint a letelepedés szabadságának és a szolgáltatásnyújtás szabadságának alapvető elvei alóli kivételeket, úgy kell értelmezni, hogy hatályukat arra korlátozzák, ami feltétlenül szükséges azon érdekek védelméhez, amelyeket e rendelkezések a tagállamok részére védeni engednek (lásd különösen a 147/86. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1988. március 15-én hozott ítélet [EBHT 1988., 1637. o.] 7. pontját, a C-451/03. sz., Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti ügyben 2006. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2941. o.]. 45. pontját és a C-438/08. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2009. október 22-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-10219. o.] 34. pontját).
- 77 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy az EK 45. cikkben és EK 55. cikkben előírt kivételek esetleges alkalmazásának értékelése során figyelembe kell venni az e cikk által az említett kivételek vonatkozásában megállapított korlátok uniós jogi jellegét (lásd különösen a 2/74. sz. Reyners-ügyben 1974. június 21-én hozott ítélet [EBHT 1974., 631. o.] 50. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 35. pontját).
- 78 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az említett cikkekben meghatározott eltérési lehetőséget azokra a tevékenységekre kell korlátozni, amelyek önmagukban véve is a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek minősülnek (lásd a fent hivatkozott Reyners-ügyben hozott ítélet 45. pontját, a C-42/92. sz. Thijssen-ügyben 1993. július 13-án hozott ítélet [EBHT 1993., I-4047. o.] 8. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 36. pontját).

- 79 Ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 58. pontjában megállapította, az ilyen részvétel kizárólagos jogok, közhatalmi jogosítványok vagy kényszerítő jogkörök kellő súlyú gyakorlását feltételezi.
- 80 A jelen esetben először is hangsúlyozni kell, hogy a közegészség védelméhez való hozzájárulás, amelyre bármely személy felszólítható többek között életveszélyben lévő vagy egészségkárosodás veszélyének kitett személynek való segítségnyújtásra, nem elegendő a közhatalom gyakorlásában való részvétel megállapításához (lásd ebben az értelemben a C-114/97. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 1998. október 29-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-6717. o.] 37. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 38. pontját).
- 81 Ami az egészségügyi szállítási szolgáltatást nyújtóknak a megkülönböztető fény- és hangjelzést adó készülékhez hasonló berendezések használatához való jogát, valamint a német közúti közlekedés szabályaiban számukra biztosított elsőbbséghez való jogot illeti, azok kétségtelenül azon döntő jelentőségnek a kifejezői, amelyet a nemzeti jogalkotó a közegészséghez kapcsol a közúti közlekedés általános szabályaihoz képest.
- 82 Ugyanakkor az ilyen jogok önmagukban véve nem tekinthetők a közhatalomban való közvetlen és sajátos részvételnek, mivel az érintett szolgáltatók nem rendelkeznek az általános jogon túli kényszerítő jogkörrel vagy közhatalmi jogosítvánnyal annak érdekében, hogy biztosítsák a jog tiszteletben tartását, amely a rendőri vagy igazságszolgáltatási szervek hatáskörébe tartozik, amit a felek nem vitatnak (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 39. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 44. pontját).
- 83 Még inkább nem minősülnek a közhatalmi jogosítványok kellő súlyú gyakorlásának vagy általános jogon túli jogköröknek a Németországi Szövetségi Köztársaság által

hivatkozottakhoz hasonló azon tényezők, amelyek a nyújtott szolgáltatásokat érintő különleges szervezési hatáskörökhöz, a harmadik személyektől való információkéréshez vagy más szakosított szolgáltatások igénybevételéhez való joghoz, illetve a szóban forgó szolgáltatásokkal kapcsolatban az igazgatási tisztviselők kinevezésében való részvételhez kapcsolódnak.

- 84 A Németországi Szövetségi Köztársaság által szintén hangsúlyozott azon tény, hogy az egészségügyi szállítási közszolgáltatás ellátása a hatóságokkal, valamint a közhatalmi jogosítványokkal felruházott hivatásos testületek – mint például a rendőrség – tagjaival való együttműködést von maga után, nem kapcsolják e szolgáltatásokat a közhatalom gyakorlásához (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Reyners-ügyben hozott ítélet 51. pontját).
- 85 Ugyanez érvényes a Németországi Szövetségi Köztársaság által szintén felhozott azon körülményre, hogy a szóban forgó szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések a közjog hatálya alá tartoznak, és hogy az érintett tevékenységeket azon közjogi intézmény nevében gyakorolják, amely a mentési közszolgáltatásért felelős (lásd ebben az értelemben a C-281/06. sz. Jundt-ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-12231. o.] 36–39. pontját).
- 86 Következésképpen az EK 45. és EK 55. cikknek a jelen ügyben szóban forgó tevékenységekre való alkalmazását el kell utasítani.
- 87 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a Bizottság által hivatkozott kötelezettségzegés megállapítható-e.

– A Bizottság által hivatkozott kötelezettségzegésről

- 88 Előjáróban először is meg kell állapítani, hogy a Bizottság Bírósághoz benyújtott írásbeli beadványaiban foglalt információkból kitűnik, hogy a jelen kereset a Németországi Szövetségi Köztársaságban létező, az egészségügyi szállítási közszolgáltatás ellátásának különböző módjai közül az úgynevezett „ajánlattételi” modellre korlátozódik, amelynek értelmében azon szolgáltató, amelynek a szerződést odaítélik, közvetlenül részesül díjazásban azon ajánlatkérőtől, amellyel a szerződést megkötötte, vagy ezen ajánlatkérőhöz kapcsolódó finanszírozó szervtől.
- 89 Másodszor a Németországi Szövetségi Köztársaság nem vitatta a Bizottság azon állítását, amely szerint a keresetben meghatározott különböző szerződéseket odaítélő települési önkormányzatok a 92/50 irányelv 1. cikke b) pontjának, vagy a 2004/18 irányelv 1. cikke (9) bekezdésének értelmében vett ajánlatkérők (lásd ebben az értelemben a C-126/03. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2004. november 18-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-11197. o.] 18. pontját).
- 90 Harmadszor a Németországi Szövetségi Köztársaság által felhozott azon körülményt illetően, amely szerint az odaítélt szerződések a közjog hatálya alá tartoznak, az nem fedi el a 92/50 irányelv 1. cikke a) pontjában, vagy a 2004/18 irányelv 1. cikke (2) bekezdése a) pontjában meghatározott szerződés fennállását. Ahogy azt a Bizottság kifejtette, e körülmény épp ellenkezőleg az ilyen szerződés fennállását támasztja alá (lásd ebben az értelemben a C-399/98. sz., Ordine degli Architetti és társai ügyben 2001. július 12-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-5409. o.] 73. pontját).
- 91 E szerződések írott és visszterhes jellegét a Németországi Szövetségi Köztársaság egyáltalán nem vitatta, és a Bizottság azon számadatait sem vonja kétségbe, amelyek szerint a szóban forgó különböző szerződések értéke egyértelműen meghaladja a 92/50 irányelv vagy a 2004/18 irányelv 7. cikkében előírt alkalmazási küszöböt.

- 92 Negyedszer a felek között az sem vitás, hogy a jelen ügyben szóban forgó sürgősségi mentőszállítási vagy szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítási szolgáltatás egyszerre tartozik a 92/50 irányelv I.A. mellékletének, illetve a 2004/18 irányelv II.A. mellékletének 2. vagy 3. csoportjába, és a 92/50 irányelv I.B. mellékletének, illetve a 2004/18 irányelv II.B. mellékletének 25. csoportjába, és ezért az ilyen szolgáltatásokat magukban foglaló szerződések a 92/50 irányelv 10. cikkének vagy a 2004/18 irányelv 22. cikkének hatálya alá tartoznak (lásd ebben az értelemben a C-76/97. sz. Tögel-ügyben 1998. szeptember 24-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-5357. o.] 40. pontját).
- 93 Ugyanakkor a Németországi Szövetségi Köztársaság cáfol egyes, a Bizottság által hivatkozott tényeket. Vitatja a Bizottság azon állítását is, amely szerint az említett tények az egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélését érintően általános gyakorlatot tárnak fel.

A hivatkozott tényekről

- 94 Állandó ítélkezési gyakorlat, hogy ha az uniós jog ismételt nemteljesítésével kapcsolatban a Bizottság részletes panaszokra hivatkozik, az érintett tagállam feladata, hogy az e panaszokban foglalt állításokat érdemben vitassa (lásd a C-489/06. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2009. március 19-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-1797. o.] 40. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 95 A jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaság nem vitatja a Bizottság által kifogásolt tények valóságát, ami a Szász-Anhalt tartománybeli Magdeburg város által odaítélt szerződést, az Észak-Rajna–Vesztfália tartománybeli witten-herbedei ügyeleti szolgáltatás ellátásához kötődő szerződést, valamint az Alsó-Szászország tartománybeli Hannover régió és a Hameln-Pyrmont körzet által odaítélt szerződéseket illeti, amely szerződéseket a jelen ítélet 27. és 29–31. pontja említi.

- 96 E tagállam ugyanakkor kifogásolja a Bonn városa, az Uelzen körzet és Szászország tartomány különböző önkormányzatai által odaítélt szerződésekre vonatkozó bizottsági állításokat.
- 97 Ami mindenekelőtt a jelen ítélet 28. pontjában említett, Bonn városa által odaítélt szerződést illeti, a Németországi Szövetségi Köztársaság által az egyik német ajánlattevő kizárásának okairól adott felvilágosítás azonban nem fedi el az e tagállam által nem vitatott azon bizottsági állításokat, amelyek a közbeszerzést érintő átláthatóságról szóló uniós szabályoknak az e szerződés keretében való be nem tartására vonatkoznak.
- 98 Ami továbbá a jelen ítélet 32. pontjában említett, Uelzen körzet által odaítélt szerződést illeti, a Bizottság kifogása – ahogy a Bíróság előtt a felek között zajló beadványváltásból kitűnik – az 1984-ben az említett körzet és a DRK körzeti szervezete között létrejött szerződés tárgyának a Bad Bevensen-i mentőállomás üzemeltetésére való, a közbeszerzésekre vonatkozó uniós jog tiszteletben tartásának elmulasztásával 2004-ben történt kiterjesztésén alapszik.
- 99 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az eredeti szerződés módosítása alapvetőnek, és következésképpen a 92/50 irányelv vagy a 2004/18 irányelv értelmében vett új szerződés odaítélésének minősülhet, többek között, amennyiben az jelentős mértékben kiterjeszti a szerződést olyan szolgáltatásokra, amelyekre az eredetileg nem terjedt ki (lásd ebben az értelemben a C-454/06. sz. Presstext Nachrichtenagentur ügyben 2008. június 19-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-4401. o.] 36. pontját).
- 100 A jelen esetben az iratokban szereplő adatokból kitűnik, hogy a Bad Bevensen-i mentőállomás üzemeltetésére irányuló szerződés összege 673 719,92 eurót, vagyis a 92/50 és 2004/18 irányelv 7. cikkében meghatározott alkalmazási küszöböt egyértelműen meghaladó összeget tett ki.

- 101 Ilyen körülmények között a jelen ítélet 98. pontjában érintett szerződés-kiterjesztés – ahogy azt a Bizottság állítja – az eredeti szerződés alapvető módosításának tekintendő, amely a közbeszerzésekre vonatkozó uniós jog vonatkozó rendelkezéseinek tiszteletben tartását követeli meg.
- 102 Végül ami a jelen ítélet 33–35. pontjában említett, Szászország tartományban odaítélt szerződésekkel illeti, a Németországi Szövetségi Köztársaság által hivatkozott azon körülmény, hogy a 2002 és 2004 között megújított szerződések lejártával és a mentési közszolgáltatásokra irányuló szerződések odaítélésének átlátható eljárását bevezető, e tartományban elfogadott új szabályozás 2005. januári hatálybalépésével a felrótt kötelezettségszegés megszűnt, nem zárja ki az e tagállam által nem vitatott azon bizottsági állítást, amely szerint az említett szerződések a korábbi szabályozás hatálya alatt hosszabbították meg 2008. december 31-ig, az uniós szintű átláthatóság biztosítása nélkül.
- 103 A Bizottság által a Szászország tartomány e különböző szerződéseivel kapcsolatban bejelentett helyzetek tehát az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor, azaz az állítólagos kötelezettségszegés fennállásának mérlegelése szempontjából releváns időpontban, azaz 2007. február 16-án fennálltak (lásd ebben az értelemben a C-562/07. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2009. október 6-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-9553. o.] 23. pontját).
- 104 Következésképpen a Bizottság által állított tények összességét megalapozottnak kell tekinteni.

A hivatkozott gyakorlatról

- 105 A Németországi Szövetségi Köztársaság kifogásolja, hogy a Bizottság egyedi eseteket használ fel az uniós joggal ellentétes, egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélése általános gyakorlatának fennállására való hivatkozás érdekében.

- 106 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság azon tényre hivatkozva is kérheti a Bíróságtól az uniós joggal kapcsolatos tagállami kötelezettségszegés megállapítását, hogy valamely tagállam hatóságai az uniós joggal ellentétes általános gyakorlatot folytattak, konkrét esetekkel támasztva alá ezt a gyakorlatot (lásd ebben az értelemben a C-248/05. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-9261. o.] 64. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 107 A tagállamban folytatott közigazgatási gyakorlaton alapuló állítólagos kötelezettségszegés megállapítása ugyanakkor feltételezi, hogy a Bizottság a kifogásolt gyakorlatot iratokkal kellőképpen és részletesen támassza alá. Ebből annak kell következnie, hogy e közigazgatási gyakorlat bizonyos fokú állandóságot és általánosságot mutat. E célból a Bizottság nem alapíthatja keresetét vélelemre (lásd a C-156/04. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2007. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4129. o.] 50. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2009. március 19-én hozott ítélet 48. pontját).
- 108 Amikor a Bizottság az alperes tagállam hatóságainak az uniós joggal ellentétes ismételt és tartós gyakorlatának alátámasztására elegendő tényt hoz fel, a tagállam feladata, hogy az így bemutatott adatokat és az azokból levonható következtetéseket lényegében és részletesen vitassa (lásd a C-494/01. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2005. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-3331. o.] 47. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. október 25-én hozott ítélet 69. pontját).
- 109 A jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaság szembesülve a Szász-Anhalt, Észak-Rajna–Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokban az egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélése keretében uniós joggal szembeni kötelezettségszegés ismételt eseteire vonatkozó bizottsági állításokkal, a bejelentett tényeket – ahogy az a jelen ítélet 95–104. pontjából kitűnik – nem tudta cáfolni. Nem terjesztett elő olyan tényeket, amelyekkel bizonyítani tudta volna,

hogy e tartományokban az ajánlattételi modell szerint odaítélt más szerződések esetében betartották a közbeszerzésekre vonatkozó uniós jogot.

- 110 Ezzel ellentétben – ahogy az a főtanácsnok az indítványa 150. pontjában megállapította – a Bizottság által szolgáltatott adatok, amelyeket a Németországi Szövetségi Köztársaság nem vitatott, és amelyek nagyon korlátozott számú, az uniós jogot tiszteletben tartó, egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződés odaítélését érintő esetről tanúskodnak, megerősítik a szóban forgó négy tartományban az azon egyedi eseteken túlmutató gyakorlat fennállását, amelyekre a jelen keresetben a Bizottság hivatkozott.
- 111 A fentiekből következik, hogy a Bizottság által hivatkozott gyakorlatot bizonyítottan kell tekinteni, ami a Szász-Anhalt, Észak-Rajna–Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokat illeti.
- 112 Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy fennáll-e a 92/50 és 2004/18 irányelv, valamint az EK 43. cikk és EK 49. cikk Bizottság által hivatkozott sérelme.

A 92/50 irányelv vagy a 2004/18 irányelv, valamint az EK 43. cikk és EK 49. cikk be nem tartásán alapuló jogsértésekről

- 113 A Bizottság keresetében előadja, hogy az egészségügyi szolgáltatások értékéhez képest a szállítási szolgáltatás értékének túlsúlyával jellemzett egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélése esetében a szóban forgó gyakorlat

a 92/50 irányelv III-VI. címével együttesen értelmezett 10. cikke, vagy 2006. február 1-jétől a 2004/18 irányelv 23–55. cikkével együttesen értelmezett 22. cikke megsértésének minősül. E különböző címek és rendelkezések értelmében többek között a szóban forgó szerződés odaítélése érdekében az ajánlatkérőnek uniós szinten kell hirdetményt közzétennie, és biztosítania kell az e szerződés odaítélésére vonatkozó eredmények nyilvánosságát.

- 114 A szállítási szolgáltatások értékéhez képest az egészségügyi szolgáltatás értékének túlsúlyával jellemzett egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződések odaítélése esetében a Bizottság azzal érvel, hogy a szóban forgó gyakorlat a 92/50 irányelv 16. cikkével együttesen értelmezett 10. cikke, vagy 2006. február 1-jétől a 2004/18 irányelv 35. cikke (4) bekezdésével együttesen értelmezett 22. cikke megsértésének minősül. E rendelkezések az ajánlatkérőt alapvetően arra kötelezik, hogy biztosítsa a szóban forgó szerződés odaítélésére vonatkozó eredmények nyilvánosságát.
- 115 A Bizottság az EK 43. cikk és EK 49. cikk megsértésén alapuló kifogást is előterjeszt, amely ugyanakkor – ahogy az a jelen ítélet 45–47. és 52. pontjából következik – csak annyiban elfogadható, amennyiben az az előző pontban említett esetkörbe tartozó szerződések odaítélésére vonatkozik.
- 116 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 226. cikk szerinti, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban a Bizottság feladata a nevezett kötelezettségszegés meglétének bizonyítása – bármilyen vélelemre való hivatkozás nélkül – a kötelezettségszegés létének vizsgálatához szükséges tények Bíróság előtt történő előadásával (lásd a C-246/08. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben 2009. október 29-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-10605. o.] 52. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 117 Ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 113. pontjában megállapította, a Bizottságnak az állítólagos kötelezettségszegés konkrét tárgyának pontos megjelölésére vonatkozó kötelezettsége elengedhetetlen ahhoz, hogy az alperes tagállam helyesen értelmezze az említett kötelezettségszegés megállapítása esetén tőle annak érdekében elvárt intézkedéseket, hogy a bejelentett helyzet uniós joggal való teljes összhangját helyreállítsa.
- 118 A jelen esetben az iratokból kitűnik, hogy a Bizottság – miután az indokolással ellátott véleményben közölte, hogy nem rendelkezik elegendő információval annak meghatározásához, hogy mely szolgáltatások, a szállítási vagy az egészségügyi szolgáltatások, értéke van túlsúlyban a megjelölt szerződésekben, szándékosan tartózkodott – ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 96. pontjában megállapította – e szempont jelen keresetben való eldöntésétől, anélkül hogy kitűnne az iratokból, hogy e döntését a pert megelőző eljárásban a német hatóságok együttműködésének esetleges hiánya idézte-e elő.
- 119 A Bizottság ugyanis a keresetében általánosságban azt állította, hogy mind a szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítási szolgáltatásra, mind pedig a sürgősségi mentőszállítási szolgáltatásra irányuló szerződésekben az egészségügyi szolgáltatások értéke jelentős lehet, és hogy mivel a vitatott szerződések általában mindkét típusú szolgáltatást egyszerre tartalmazzák, az azok értéke közötti különbség szerződésről szerződésre változik, ezért ugyanúgy elképzelhetőek az egészségügyi szállításhoz képest a szállítási szolgáltatás értékének túlsúlyával jellemezhető szerződések, mint a fordított túlsúllyal jellemezhető szerződések.
- 120 Mivel a Bizottság ilyen feltevéseken alapuló megközelítést választott, szándékosan lemondott annak megállapításáról, hogy a szóban forgó szerződések, vagy legalább némelyikük az egészségügyi szolgáltatás értékéhez képest a szállítási szolgáltatás értékének túlsúlyával jellemezhetőek.

- 121 Ugyanakkor, ami a 92/50 és 2004/18 irányelveket illeti, a Bizottság a kifogásai középpontjába azt állította, hogy a 92/50 irányelv 10. cikkében vagy a 2004/18 irányelv 22. cikkében érvényesülő jogi különbségtételtől függetlenül, az egyes szerződések odaítélése során megsértették a 92/50 irányelv 16. cikkét vagy a 2004/18 irányelv 35. cikkének (4) bekezdését tekintettel az említett szerződések odaítélésére vonatkozó eredmények nyilvánosságának hiányára, amit a Németországi Szövetségi Köztársaság egyetlen érintett szerződés esetében sem vitatott.
- 122 Ilyen körülmények között, amikor a Bizottság által nyújtott, kellően pontos bizonyítékok hiányában nem zárható ki, hogy a keresetben megjelölt szerződések egyike sem jellemezhető az egészségügyi szolgáltatások értékéhez képest a szállítási szolgáltatások értékének túlsúlyával, a kötelezettségszegés megállapítását a 92/50 és 2004/18 irányelvekre, a 92/50 irányelv 16. cikkével együttesen értelmezett 10. cikkének, vagy 2006. február 1-jétől a 2004/18 irányelv 35. cikkének (4) bekezdésével együttesen értelmezett 22. cikkének megsértésére kell korlátozni, mivel e cikkek mindenképpen alkalmazandók az olyan szerződésekre, mint amelyekről a jelen ügyben szó van, és amelyek egyszerre vonatkoznak szállítási és egészségügyi szolgáltatásokra, függetlenül az e szolgáltatások értéke között a szóban forgó szerződésekben fennálló aránytól.
- 123 Ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 93. pontjában megállapította, a Bizottság annak bizonyítását sem kísérelte meg, hogy a keresetében megjelölt szerződések, vagy legalább némelyikük a szállítási szolgáltatás értékéhez képest az egészségügyi szolgáltatás értékének túlsúlyával jellemezhető. Ilyen körülmények között, amikor elegendően pontos adatok hiányában nem zárható ki, hogy a szóban forgó szerződések egyikét sem jellemzi ilyen túlsúly, a Bíróság nem állapíthatja meg az EK 43. cikkből és az EK 49. cikkből eredő állítólagos kötelezettségszegést. E következtetés érvényes azon kérdésre is, hogy a Bizottság által megjelölt szerződések rendelkeznek-e bizonyos határon átnyúló érdekekkel.
- 124 Meg kell még vizsgálni a Németországi Szövetségi Köztársaságnak és a Holland Királyságnak az EK 86. cikk (2) bekezdésén alapuló igazolásra vonatkozó érvelésének megalapozottságát.

– Az EK 86. cikk (2) bekezdésén alapuló igazolásról

- 125 A fent hivatkozott Ambulanz Glöckner ügyben hozott ítélet 55. és 60. pontjában a Bíróság a sürgősségi szállítási szolgáltatásokat az EK 86. cikk (2) bekezdése értelmében vett „általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak” minősítette.
- 126 Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanakkor kitűnik, hogy az EK 86. cikk (2) bekezdésére hivatkozó tagállamok feladata annak bizonyítása, hogy fennállnak e rendelkezés alkalmazásának feltételei (lásd különösen a C-159/94. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1997. október 23-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-5815. o.] 101. pontját).
- 127 A jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaság hangsúlyozta, hogy az egészségügyi szállítási szolgáltatásokat illetően kereszttámogatást kell biztosítani a népsűrűség függvényében jövedelmező és kevésbé jövedelmező területek között. Kiemelte a sürgősségi feladatokhoz tartozó más szolgáltatásokhoz közeli és azokkal együttműködő szolgáltatás fontosságát is, ami maga után vonja a beavatkozás helyéhez közel lakó és sürgősség vagy katasztrófa esetén könnyen mozgósítható személyi állomány rendelkezésre bocsátását.
- 128 Ugyanakkor az ilyen megfontolások minden bizonnyal igazolhatják – ahogy azt a Bizottság is hangsúlyozta – az illetékes ajánlatkérő általi olyan különleges intézkedések alkalmazását, amelyeknek célja többek között a lefedendő terület sajátosságaihoz igazított fizetési feltételekkel, vagy a helyi humán és technikai eszközök megfelelő jelenlétének kötelezettségével annak biztosítása, hogy a szerződő fél elfogadható gazdasági feltételekkel nyújtson hatékony és az érintett terület egészén hozzáférhető, szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítási szolgáltatást.

- 129 Ugyanakkor az ilyen megfontolások nem szolgálnak magyarázatul arra, hogy az érintett szerződés odaítélésére vonatkozó eredmények nyilvánosságának biztosítására vonatkozó kötelezettség mennyiben hiúsítja meg ezen általános gazdasági érdekű feladat teljesítését.
- 130 Következésképpen az EK 86. cikk (2) bekezdésén alapuló érvelést el kell utasítani.
- 131 A fenti megfontolások összessége alapján meg kell állapítani, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel nem tett közzé hirdetményt a szerződés-odaítélési eljárás eredményeiről – nem teljesítette a 92/50 irányelv 16. cikkével együttesen értelmezett 10. cikkéből, vagy 2006. február 1-jétől a 2004/18 irányelv 35. cikkének (4) bekezdésével együttesen értelmezett 22. cikkéből eredő kötelezettségeit a sürgőségi mentőszállítási és a szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződéseknek ajánlattételi modell alapján, Szász-Anhalt, Észak-Rajna–Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokban történt odaítélése keretében.
- 132 A keresetet ezt meghaladó részében el kell utasítani.

A költségekről

- 133 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a értelmében a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. E szabályzat 69. cikkének 3. §-a szerint részleges pernyertesség esetén a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit. Mivel a jelen ügyben a Bizottság és a Németországi Szövetségi Köztársaság

bizonyos kifogásaik tekintetében mindketten pervesztesek lettek, kötelezni kell őket saját költségeik viselésére.

- ¹³⁴ Ugyanezen szabályzat 69. cikkének 4. §-a első bekezdésének megfelelően az eljárásba beavatkozó tagállam maga viseli saját költségeit. A Holland Királyság következőképpen maga viseli a saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel nem tett közzé hirdetményt a szerződés-odaítélési eljárás eredményeiről – nem teljesítette a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv 16. cikkével együttesen értelmezett 10. cikkéből, vagy 2006. február 1-jétől az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 35. cikkének (4) bekezdésével együttesen értelmezett 22. cikkéből eredő kötelezettségeit a sürgősségi mentőszállítási és a szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítási közszolgáltatásra irányuló szerződéseknek ajánlattételi modell alapján, Szász-Anhalt, Észak-Rajna-Vesztfália, Alsó-Szászország és Szászország tartományokban történt odaítélése keretében.**

- 2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**

- 3) Az Európai Bizottság, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Holland Királyság maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások